

Huishoudelijk Reglement Partij voor de Dieren

Met wijzigingen zoals vastgesteld op 3 juni 2018 te Doorn.

Het huishoudelijk reglement bestaat uit een aantal hoofdstukken en bijlagen:

Hoofdstuk 1 – Algemeen

Hoofdstuk 2 – Leden

Hoofdstuk 3 – Congres

Hoofdstuk 4 – Partijbestuur

Hoofdstuk 5 – College van Advies

Hoofdstuk 6 – Afdelingen

Hoofdstuk 7 – Commissie van beroep

Hoofdstuk 8 – Financiën

Hoofdstuk 9 – Verkiezingen

Hoofdstuk 10 – Verenigbaarheid functies

Bijlage 1 – Schenkingsregeling voor politieke vertegenwoordigers en bestuurders

Bijlage 2 – Regeling verenigbaarheid functies

Op het congres van 28 november 2010 is besloten over de invulling van de hoofdstukken 1, 2, 3, 5 en 6.

Op het congres van 27 november 2011 is besloten over de invulling van de hoofdstukken 7 en 10, over de toevoeging van artikel 3.6 en over de regeling verenigbaarheid functies.

Op het congres van 7 april 2013 is besloten over de invulling van de hoofdstukken 8 en 9, en over een aanpassing van het reglement van beroep (hoofdstuk 7).

Op het congres van 24 november 2013 is besloten over de invulling van de schenkingsregeling voor politieke vertegenwoordigers (Bijlage 1).

Op het congres van 3 juni 2018 is besloten over de invulling van hoofdstuk 4 - Partijbestuur, het uitbreiden en wijzigen van Bijlage 1 en Bijlage 2, het schrappen van artikel 9.9 (over lijstverbindingen) en het doorvoeren van enkele wijzigen in de hoofdstukken 3, 5, 6, 7 en 9.

Hieronder volgt het HHR zoals van kracht sinds het congres van 3 juni 2018.

Hoofdstuk 1 - Algemeen

Artikel 1.1: Begrippen en definities

1. Dit reglement is het huishoudelijk reglement van de Partij voor de Dieren. Tenzij in dit reglement uitdrukkelijk wordt verwezen naar artikelen uit de statuten, hebben de hierin genoemde verwijzingen betrekking op het huishoudelijk reglement.
2. In dit reglement wordt verstaan onder “de statuten” de statuten van de Partij voor de Dieren.
3. In dit reglement wordt verstaan onder “de partij”, de Partij voor de Dieren als bedoeld in artikel 1 van de statuten.

Hoofdstuk 2 – Leden

Artikel 2.1: Aanvang lidmaatschap

1. Aanmelding voor het lidmaatschap geschiedt schriftelijk bij het partijbureau, of op de website van de Partij voor de Dieren via het online aanmeldingsformulier.
2. Het partijbestuur kan, voordat het beslist over toelating van een lid of een groep leden, een onderzoek instellen. Indien een onderzoek wordt ingesteld wordt dit meegedeeld aan het betreffende aspirant-lid. De beslissing omtrent toelating wordt binnen drie maanden na de aanmelding aan het aspirant lid meegedeeld. Een besluit tot niet-toelating wordt door het bestuur gemotiveerd.
3. Het lidmaatschap gaat in beginsel in op de registratiedatum van ontvangst van de aanmelding, mits de eerste contributiebetaling is voldaan binnen de gestelde termijn. Indien een onderzoek is ingesteld, gaat het lidmaatschap echter pas in op het tijdstip van het bestuursbesluit tot toelating. In dat geval wordt de termijn genoemd in art. 16, lid 1 van de statuten verkort met de tijd die is verstreken tussen aanmelding en beslissing tot toelating.
4. Indien het partijbestuur op grond van onderzoek besluit tot niet-toelating als lid, wordt eventueel al betaalde contributie gerestitueerd en wordt het lidmaatschap geacht niet te zijn ingegaan.

Artikel 2.2: Duur lidmaatschap

1. De duur van een lidmaatschapsjaar is twaalf maanden. In uitzondering hierop geldt dat bij aanmelding in de maand november het eerste lidmaatschapsjaar de duur van veertien maanden heeft, en bij aanmelding in de maand december het eerste lidmaatschapsjaar de duur van dertien maanden heeft.
2. Naast het lidmaatschap waarvoor een jaarlijkse contributie is verschuldigd, kent de Partij voor de Dieren ook een “lidmaatschap voor het leven”. Dit lidmaatschap is inhoudelijk geheel gelijk aan het lidmaatschap met een jaarlijkse contributie, met dien verstande dat door het lid slechts een eenmalige contributie is verschuldigd (welke hoger is dan de jaarlijkse contributie).

Artikel 2.3: Contributie

1. De contributies worden geïnd door het partijbureau onder de verantwoordelijkheid van de penningmeester van het partijbestuur. Het partijbureau zorgt ervoor dat de leden tijdig een verzoek tot betaling ontvangen en bij niet betaling ten minste eenmaal aan hun verplichting worden herinnerd.
2. De contributie voor enig lidmaatschapsjaar dient te zijn voldaan voor afloop van dat lidmaatschapsjaar, dan wel – bij een nieuw lidmaatschap - binnen twee maanden na aanmelding als lid.

Artikel 2.4: Opzegging en ontzetting

1. Het besluit van het partijbestuur tot opzegging als lid als bedoeld in art. 6, lid 3 van de statuten, en tot ontzetting als lid als bedoeld in art. 6, lid 4 van de statuten, dient onder vermelding van de gronden onverwijld, doch in elk geval binnen één maand aan het desbetreffende lid te worden bekendgemaakt.
2. Het besluit tot ontzetting wordt met bericht van ontvangst en onder vermelding van de beroepsmogelijkheid, aan de betrokkene bekendgemaakt.

Hoofdstuk 3 – Congres

Artikel 3.1: Congresvoorstellen

1. Een congresvoorstel is een voorstel aan het congres tot het nemen van een inhoudelijk besluit, dat als afzonderlijk agendapunt op het congres aan de orde wordt gesteld.
2. Congresvoorstellen kunnen worden ingediend door het partijbestuur en door een afdeling.
3. Voor congresvoorstellen van een afdeling is vereist dat deze in een afdelingsvergadering als bedoeld in artikel 6.3 zijn aangenomen. Een congresvoorstel van een afdeling dient tenminste 10 weken voor het congres bij het partijbestuur binnen te zijn gekomen. Het partijbestuur draagt zorg voor agendering, maar kan aan het congres voorstellen een dergelijk congresvoorstel niet, of op een later congres, in behandeling te nemen.
4. Het partijbestuur heeft het recht naar aanleiding van de discussie op het congres congresvoorstellen te formuleren en deze aan datzelfde congres ter besluitvorming voor te leggen. Hiervoor geldt als voorwaarde dat deze voorstellen een geagendeerd onderwerp betreffen.

Artikel 3.2: Amendementen

1. Een amendement is een voorstel aan het congres om een ingediend congresvoorstel niet aan te nemen in de vorm waarin dit is ingediend, maar in een gewijzigde vorm, zoals in het amendement omschreven.
2. Een lid kan amendementen indienen met betrekking tot een geagendeerd congresvoorstel.
3. Het partijbestuur heeft de bevoegdheid om een werkwijze te ontwikkelen voor het indienen en op het congres behandelen van amendementen. Deze werkwijze regelt onder andere:
 - het te gebruiken formulier om amendementen in te dienen;
 - het aantal inhoudelijke amendementen dat per lid kan worden ingediend;
 - het aantal woorden waarin het amendement en de toelichting worden geformuleerd.
4. Het partijbestuur besluit in welke van de drie volgende categorieën een ingediend amendement wordt ingedeeld:
 - a. Categorie 1: betreft amendementen die van ondergeschikte betekenis zijn, die kleine, niet inhoudelijke, veranderingen voorstellen of die zuiver redactioneel van aard zijn;
 - b. Categorie 2: betreft amendementen die wel op verschillen duiden, maar niet leiden tot herziening op hoofdpunten van het voorliggende congresvoorstel;
 - c. Categorie 3: betreft amendementen die beogen wezenlijke veranderingen aan te brengen in het voorliggende congresvoorstel.
5. Het partijbestuur kan twee of meer amendementen die een overeenkomstige strekking hebben samenvoegen tot één amendement.
6. Het partijbestuur publiceert de ingediende amendementen met de categorie-indeling, met zijn eventuele kanttekeningen en toelichting en met zijn voorstel tot overneming of tot verwerping.
7. Een indiener die zich niet kan vinden in de categorie-indeling kan daartegen bezwaar indienen op het congres. Het congres kan een amendement verplaatsen naar een andere categorie.
8. Alle amendementen behorend tot categorie 1 worden gebundeld en zonder discussie op het congres gezamenlijk in stemming gebracht overeenkomstig het voorstel van het partijbestuur.
9. De in categorie 2 ingedeelde amendementen met een positief advies van het partijbestuur worden gezamenlijk in stemming gebracht, zonder mondelinge toelichting. Het congres kan besluiten hiervan af te wijken. Een lid of het bestuur kan hiertoe op het congres een verzoek indienen.
10. De overige in categorie 2 ingedeelde amendementen komen afzonderlijk in stemming na (eventuele mondelinge) toelichting van het partijbestuur en (eventuele) mondelinge toelichting van de indiener.
11. De in categorie 3 ingedeelde amendementen komen afzonderlijk in stemming na (eventuele mondelinge) toelichting van de indiener en na eventuele discussie op het congres.
12. Mocht na het congres blijken dat een aangenomen amendement een (taalkundige of feitelijke) onjuistheid bevat dan kan het bestuur dit corrigeren.

Artikel 3.3: Moties

1. Een motie is een schriftelijk vastgelegde uitnodiging aan het congres, waarin het congres wordt opgeroepen zich uit te spreken over een verzoek aan een orgaan van de partij om iets te doen of juist na te laten. Een motie kan worden ingediend door een op het congres aanwezig lid of door het partijbestuur.
2. Moties worden in schriftelijke vorm ingediend. Dit kan voorafgaande aan het congres bij het partijbestuur, of staande de vergadering bij de voorzitter van de vergadering. Moties die voorafgaand aan de vergadering zijn ingediend worden zoveel mogelijk tezamen met ingediende amendementen door het bestuur bekend gemaakt.
3. De voorzitter van de vergadering bepaalt of het ingediende stuk daadwerkelijk als motie kan worden behandeld. Indien dit het geval is, bepaalt de voorzitter vervolgens in overleg met het congres of, en zo ja gedurende welke duur, over de motie zal worden gedebatteerd. Voor behandeling is vereist dat de indiener van de motie ter vergadering aanwezig is.

Artikel 3.4: Spreektijd

1. Alle op het congres aanwezige leden mogen aldaar het woord voeren als inspreker.
2. De verdeling van de beschikbare vergadertijd over de geagendeerde onderwerpen wordt op de congresagenda vermeld. Bij het vaststellen van de agenda kunnen voorstellen tot afwijking daarvan worden gedaan.
3. Nadat bij het betreffende agendapunt de inleidende sprekers aan het woord zijn geweest, inventariseert de voorzitter hoeveel sprekers er zijn en bepaalt de maximale spreektijd per inspreker.

Artikel 3.5: Tijdschema

1. Het partijbestuur bepaalt de datum van het congres (art. 13, lid 3 van de statuten).
2. In aanvulling op hetgeen is bepaald in art. 15, lid 2 van de statuten wordt zoveel mogelijk het volgende tijdschema gehanteerd:
 - a. twee maanden voor het congres wordt de oproepingsbrief verzonden. Dit gebeurt per post of, indien het lid daarmee heeft ingestemd door een e-mailadres aan de partij te verschaffen, per e-mail. In deze oproepingsbrief worden de congresdatum en de agendaonderwerpen, voor zover op dat moment mogelijk met toelichting, bekendgemaakt. Ook worden de wijze en termijn voor het aanmelden voor het congres vermeld;
 - b. de termijn voor het aanmelden voor het congres zal ten minste 1 week na de publicatie van de congresagenda en de congresvoorstellen liggen;
 - c. vier weken voor het congres worden de congresagenda en de congresvoorstellen gepubliceerd op een besloten deel van de website van de partij;
 - d. tot drie weken voor het congres kunnen amendementen worden ingediend;
 - e. uiterlijk 1 week voor het congres worden de ingediende amendementen bekend gemaakt door publicatie op een besloten deel van de website van de partij.
3. Indien van het in het vorige lid bepaalde tijdschema wordt afgeweken zal het partijbestuur dit met redenen omkleed vermelden in de oproepingsbrief en daarbij aangeven wat de te hanteren vervangende termijnen zijn.

Artikel 3.6: Congresverslag

1. Het partijbestuur publiceert zo spoedig mogelijk na het congres op de website een impressie van het congres. Dit bestaat uit korte samenvattingen van de behandelde agendapunten.
2. Het conceptverslag van het congres is vanaf twee maanden na het congres voor de leden beschikbaar op een besloten deel van de website van de partij. Eventuele onjuistheden kunnen tot uiterlijk twee weken voor het eerstvolgende congres bij het partijbestuur worden gemeld. Het conceptverslag wordt definitief vastgesteld op het eerstvolgende congres.
3. Van het verhandelde op het congres wordt een volledige audio-opname gemaakt. Het partijbestuur draagt er zorg voor dat deze opname op het partijbureau wordt bewaard. De opname kan vanaf twee maanden na het congres door leden worden beluisterd op het partijbureau (op afspraak).

Hoofdstuk 4 - Partijbestuur

Artikel 4.1: Partijbestuur

1. De samenstelling van het partijbestuur, de benoeming van de leden en de taken en bevoegdheden van het partijbestuur zijn vastgelegd in de statuten, hoofdstuk 3, artikel 7 tot en met 11.
2. Onverminderd het bepaalde in de statuten, blijven bestuursleden in functie tot en met het eerste congres na het verstrijken van de periode van drie jaar.

Hoofdstuk 5 – College van advies

Artikel 5.1: College van advies

1. Het college van advies heeft, onverminderd het bepaalde in de statuten, de taak en bevoegdheid om politiek inhoudelijke debatten te initiëren en te voeren.
2. Het college van advies wordt eens in de drie jaar gekozen door het congres, op basis van een voordracht van het partijbestuur. Onverminderd het bepaalde in de statuten, blijven leden in functie tot en met het eerste congres na het verstrijken van de periode van drie jaar.
3. Het partijbestuur bepaalt, met inachtneming van het bepaalde in art. 12, lid 2 van de statuten, de omvang van het college van advies. Het partijbestuur werft en selecteert de aldus benodigde kandidaten voor het college uit de leden van de partij, op basis van een door het congres goedgekeurd profiel.
4. Leden die zich wel als kandidaat hebben aangemeld bij de wervingsprocedure, doch niet door het partijbestuur worden voorgedragen, kunnen zich als tegenkandidaat van één van de voorgedragen kandidaten verkiesbaar stellen op het congres.

Hoofdstuk 6 – Afdelingen

Artikel 6.1: Afdelingsbestuur

1. Het afdelingsbestuur bestaat uit ten minste drie en ten hoogste zeven leden. Het aantal wordt vastgesteld door de afdelingsvergadering, op voorstel van het afdelingsbestuur.
2. De leden van het afdelingsbestuur worden door de afdelingsvergadering benoemd uit de leden die tot de afdeling behoren. Het afdelingsbestuur doet daartoe een niet bindende voordracht. Leden die niet door het afdelingsbestuur worden voorgedragen kunnen zich als tegenkandidaat stellen. De voorzitter, de secretaris en de penningmeester worden in functie benoemd. De overige functies worden door de leden van het afdelingsbestuur onderling verdeeld. Voor de benoeming van het eerste afdelingsbestuur geldt de procedure als bepaald in artikel 18, lid 3 van de statuten.
3. Het lidmaatschap van het afdelingsbestuur is onverenigbaar met het lidmaatschap van enige andere politieke partij.
4. De leden van het afdelingsbestuur worden benoemd voor een periode van drie jaren en kunnen na afloop van hun zittingstermijn worden herbenoemd. De leden blijven in functie tot en met de eerste afdelingsvergadering na het verstrijken van de periode van drie jaar.
5. Het lidmaatschap van het afdelingsbestuur eindigt door overlijden, ontslag, bedanken, door het verstrijken van de duur van de (her)benoeming en wanneer het lidmaatschap van de partij eindigt.
6. In een tussentijdse vacature in het afdelingsbestuur wordt zo mogelijk op de eerstvolgende afdelingsvergadering voorzien. Het afdelingsbestuur is bevoegd voorafgaand daaraan tijdelijk uit de leden die tot de afdeling behoren in vacatures te voorzien.
7. Een lid van het afdelingsbestuur kan door het partijbestuur worden geschorst. Een schorsing kan worden opgelegd voor ten hoogste drie maanden. Behalve wanneer de schorsing eindigt door een besluit tot ontslag of bedanken, eindigt schorsing door tijdsverloop, of eerder door een besluit van het partijbestuur tot opheffing van de schorsing.

8. Een lid van het afdelingsbestuur kan te allen tijde door de afdelingsvergadering worden ontslagen. De afdelingsvergadering neemt haar besluit niet eerder dan nadat het desbetreffende lid van het afdelingsbestuur door de afdelingsvergadering is gehoord, althans hiertoe in de gelegenheid is gesteld.
9. Het partijbestuur is gerechtigd het bestuur van een afdeling tijdelijk over te nemen indien het zittende bestuur niet langer functioneert. Het partijbestuur draagt er in dat geval zorg voor dat er zo spoedig mogelijk een adequate oplossing gerealiseerd wordt.

Artikel 6.2: Taken en bevoegdheden afdelingsbestuur

1. Het afdelingsbestuur heeft de taak en bevoegdheid om eigen activiteiten te organiseren binnen zijn afdeling. Deze activiteiten zijn gericht op het werven van nieuwe leden, op het versterken van de ledenbinding, op politieke vorming van leden, op het ondersteunen en uitvoeren van verkiezingscampagnes, of op het ondersteunen van de fracties in Provinciale Staten, Gemeenteraden en Waterschappen.
2. Het afdelingsbestuur is bevoegd om invulling te geven aan de taken van de afdeling met betrekking tot de werving en selectie van kandidaten voor de verkiezingslijsten en het opstellen van de verkiezingsprogramma's voor de Provinciale-, Gemeenteraads- en Waterschapsverkiezingen.
3. Het afdelingsbestuur is bevoegd om regionale of lokale werkgroepen in te stellen en op te heffen. In een werkgroep zijn leden van de afdeling regionaal of lokaal georganiseerd om activiteiten van de afdeling uit te voeren. De organisatie en de activiteiten van een werkgroep vallen onder de verantwoordelijkheid van het afdelingsbestuur.
4. Het afdelingsbestuur is bevoegd om, op eigen initiatief of op verzoek of voorstel van een lid van de afdeling, een concept congresvoorstel op te stellen en voor te leggen aan de afdelingsvergadering.
5. Het afdelingsbestuur is verantwoordelijk voor de besteding en verantwoording van de aan de afdeling toebedeelde financiële middelen, en stuurt jaarlijks een door de afdelingsvergadering vastgestelde jaarrapportage inclusief een financiële verantwoording aan het partijbureau. Het afdelingsbestuur volgt daarbij de praktische handreikingen zoals zijn vastgelegd in het handboek voor de afdelingen van de partij.

Artikel 6.3: Afdelingsvergadering

1. De afdelingsvergadering bestaat uit alle stemgerechtigde leden die tot de afdeling behoren die ter vergadering aanwezig zijn.
2. De afdelingsvergadering komt ten minste eenmaal per jaar bijeen. Behoudens dringende redenen wordt de jaarlijkse afdelingsvergadering gehouden in de maand maart, april, mei of juni. De datum van de afdelingsvergadering mag niet samenvallen met de datum van een congres van de partij.
3. De afdelingsvergadering wordt uitgeschreven door het afdelingsbestuur. Het afdelingsbestuur stelt het onderwerp of de onderwerpen van de afdelingsvergadering vast en bepaalt de datum en de plaats van de afdelingsvergadering.
4. Op verzoek van ten minste een tiende van de stemgerechtigde leden die tot de afdeling behoren, dient het afdelingsbestuur een buitengewone afdelingsvergadering bijeen te roepen. Deze afdelingsvergadering dient binnen vier weken plaats te vinden na ontvangst van het schriftelijk verzoek.
5. Het partijbestuur is ook bevoegd tot het uitschrijven van een afdelingsvergadering en bepaalt in dat geval de datum en de plaats van de afdelingsvergadering en de aldaar te behandelen onderwerpen. Het partijbestuur voorziet in dat geval tevens in een voorzitter van de vergadering.
6. Voor het bijeenroepen van de afdelingsvergadering wordt aan alle onder de afdeling ressorterende leden een oproepingsbrief verzonden die per post of, indien het lid daarmee heeft ingestemd door een e-mailadres aan de partij te verschaffen, per e-mail wordt verzonden. Tezamen met de oproepingsbrief worden de agenda en overige vergaderstukken verzonden. Indien een verkiezing van leden van het afdelingsbestuur of van de kascontrolecommissie staat geagendeerd worden tezamen met de oproepingsbrief de namen van de voorgedragen kandidaten bekend gemaakt, alsmede de procedure voor het stellen van tegenkandidaten. De oproeping geschiedt op een termijn van tenminste een maand.
7. De leden hebben toegang tot en stemrecht op de afdelingsvergadering vanaf drie maanden nadat zij van het partijbestuur de bevestiging hebben ontvangen dat zij als lid zijn geregistreerd.

8. Een op de afdelingsvergadering aanwezig stemgerechtigd lid kan tijdens de vergadering een amendement indienen met betrekking tot geagendeerde voorstellen. Ook kan een aanwezig lid een motie indienen waarin de afdelingsvergadering wordt opgeroepen zich uit te spreken over een verzoek aan het afdelingsbestuur om iets te doen of juist na te laten

Artikel 6.4: Taken en bevoegdheden van de afdelingsvergadering

1. De afdelingsvergadering beoordeelt aan de hand van een schriftelijk jaarverslag en activiteitenplan het gevoerde en te voeren beleid van het afdelingsbestuur.
2. De afdelingsvergadering beoordeelt aan de hand van schriftelijke verslagen het gevoerde beleid van de fracties in Provinciale Staten, Gemeenteraden en Waterschapsbesturen die binnen de afdeling actief zijn.
3. De afdelingsvergadering kiest de leden van het afdelingsbestuur, voor zover er vacatures zijn en/of de zittingstermijn van de zittende bestuursleden is verstreken.
4. De afdelingsvergadering beslist op voorstel van het afdelingsbestuur over het indienen van congresvoorstellen door de afdeling.
5. De afdelingsvergadering benoemt jaarlijks een kascontrolecommissie van minimaal twee leden, die geen deel mogen uitmaken van het afdelingsbestuur. De kascontrolecommissie onderzoekt de financiële rapportage van de afdeling en brengt hiervan verslag uit aan de afdelingsvergadering.
6. De afdelingsvergadering stelt, mede aan de hand van het verslag van de kascontrolecommissie, de financiële rapportage van het voorgaande boekjaar van de afdeling vast.

Hoofdstuk 7 – Commissie van beroep

Artikel 7.1: Reglement van beroep

1. De artikelen 7.2, 7.3, 7.4, 7.5 en 7.6 gelden als reglement van beroep zoals bedoeld in art. 19, lid 6 van de statuten.

Artikel 7.2: Commissie van beroep

1. De commissie van beroep bestaat uit ten minste drie en ten hoogste vijf leden. Het aantal wordt vastgesteld door het congres, op voorstel van het partijbestuur.
2. De leden van de commissie van beroep worden door het congres uit de leden benoemd. Het partijbestuur doet daartoe een niet bindende voordracht.
3. Het lidmaatschap van de commissie van beroep is onverenigbaar met het lidmaatschap van het partijbestuur en met een betaalde functie binnen de partij.
4. De leden van de commissie van beroep worden benoemd voor een periode van drie jaren en kunnen na afloop van hun zittingstermijn worden herbenoemd. De leden blijven in functie tot en met het eerste congres na het verstrijken van de periode van drie jaar.
5. Het lidmaatschap van de commissie van beroep eindigt door ontslag, bedanken, door het verstrijken van de duur van de (her)benoeming en wanneer het lidmaatschap van de partij eindigt.
6. In een tussentijdse vacature in de commissie van beroep wordt zo mogelijk door het eerstvolgende congres voorzien. Het partijbestuur is bevoegd voorafgaand daaraan tijdelijk uit de leden in vacatures te voorzien.

Artikel 7.3: Bevoegdheden commissie van beroep

1. De commissie van beroep oordeelt op verzoek van het betrokken lid, hierna te noemen "appellant", over een besluit van het partijbestuur tot ontzetting uit het lidmaatschap (art. 19, lid 6 van de statuten), dan wel over een besluit van het partijbestuur tot het niet toelaten van een lid tot de kandidaatstellingsprocedure (art. 9.5, lid 6).
2. Wanneer er sprake is van een relatie tussen de appellant en een lid van de commissie van beroep, waardoor de onpartijdigheid of onafhankelijkheid van dit commissielid in twijfel kan worden getrokken, neemt het betrokken commissielid geen deel aan de behandeling van het beroep.
3. De commissie van beroep is bevoegd te oordelen over de ontvankelijkheid van een ingesteld beroep.

4. Wanneer het beroep ontvankelijk is, zal de commissie van beroep het besluit in kwestie volledig toetsen. Dit betekent dat de commissie kijkt of de procedures juist zijn toegepast en tevens de inhoud van het besluit beoordeelt.
5. Met inachtneming van hetgeen in dit reglement van beroep is bepaald, regelt de commissie van beroep zelf haar werkwijze.

Artikel 7.4: Het instellen van beroep inzake ontzetting uit het lidmaatschap

1. Appellant dient aan de commissie van beroep, per adres aan het partijbureau, per aangetekende brief kennis te geven van aantekenen van beroep. Deze kennisgeving moet worden gedaan binnen dertig dagen nadat het besluit tot ontzetting uit het lidmaatschap aan appellant ter kennis is gebracht.
2. Tegelijk met de kennisgeving of zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 14 dagen daarna, zendt appellant een met redenen omkleed beroepschrift aan de commissie van beroep.
3. De secretaris van de commissie van beroep bevestigt de appellant de ontvangst van de kennisgeving, respectievelijk het beroepschrift.
4. De voorzitter van de commissie van beroep stelt het partijbestuur van het ingestelde beroep op de hoogte en zendt het partijbestuur een afschrift van de kennisgeving en van het beroepschrift.

Artikel 7.5: De behandeling van het beroep inzake ontzetting uit het lidmaatschap

1. De behandeling van het beroep vindt plaats in besloten zitting en is vertrouwelijk.
2. De voorzitter van de commissie van beroep bepaalt zo spoedig mogelijk na het vragen van de verhinderdata aan appellant en partijbestuur, in overleg met de secretaris en de overige leden van de commissie, plaats, dag en tijdstip van de zitting. De secretaris informeert de partijen over de datum waarop het beroep zal worden behandeld.
3. De commissie van beroep zal tijdens de zitting beide partijen horen.
4. Beide partijen mogen voorafgaande aan de zitting aanvullende informatie verstrekken. Deze aanvullende informatie moet zodanig tijdig beschikbaar zijn dat de andere partij in de gelegenheid is daarop desgewenst voor de zitting schriftelijk te reageren. Informatie die door de ene partij aan de commissie van beroep wordt verstrekt, wordt door de commissie ook verstrekt aan de andere partij.
5. Zo nodig kan de commissie van beroep besluiten tot het houden van een nadere zitting.
6. De commissie van beroep is verplicht op het beroep te beslissen binnen zes weken na de dag waarop de behandeling van het beroep is aangevangen. De commissie is bevoegd om deze termijn eenmaal met een termijn van zes weken te verlengen. De voorzitter van de commissie van beroep doet hiervan schriftelijk mededeling aan partijen, met vermelding van de redenen tot verlenging.
7. De commissie van beroep spreekt uit of het beroep gegrond of ongegrond is. Indien het beroep gegrond wordt verklaard, verwijst de commissie de kwestie terug naar het partijbestuur. Het partijbestuur zal dan een nieuw besluit nemen, waarbij zij vanzelfsprekend de uitspraak van de commissie ter harte neemt.
8. De commissie van beroep beslist bij meerderheid van stemmen. Indien de stemmen in de commissie van beroep staken, geeft de stem van de voorzitter de doorslag.
9. De uitspraak van de commissie van beroep wordt schriftelijk en gemotiveerd vastgelegd en door de leden van de commissie ondertekend. Indien een lid niet in staat is te tekenen wordt daarvan onder vermelding van de reden mededeling gedaan in de uitspraak. Een afschrift van de uitspraak wordt door de secretaris aan elk der partijen verzonden. De secretaris draagt er zorg voor dat de partijen binnen twee weken na de uitspraak daarover kunnen beschikken.
10. De uitspraak van de commissie van beroep is vertrouwelijk. Deze vertrouwelijkheid wordt alleen opgeheven indien appellant en het partijbestuur daarover overeenstemming hebben bereikt.

Artikel 7.6: Instellen en behandeling van een beroep inzake niet toelating tot de kandidaatstellingsprocedure

1. Appellant dient aan de commissie van beroep, per adres aan het partijbureau, per aangetekende brief kennis te geven van aantekenen van beroep. Deze kennisgeving moet worden gedaan binnen zeven dagen nadat het besluit tot niet toelating tot de kandidaatstellingsprocedure aan appellant ter kennis is gebracht.
2. De commissie van beroep kan een nadere schriftelijke motivering vragen aan het partijbestuur of het betrokken lid dan wel hen oproepen om gehoord te worden.

3. De commissie van beroep toetst of het partijbestuur in redelijkheid tot zijn besluit heeft kunnen komen.
4. De commissie van beroep doet uitspraak binnen veertien dagen na de ontvangst van het beroepschrift. Deze uitspraak wordt het betrokken lid onverwijld meegedeeld. De uitspraak is bindend en vertrouwelijk.
5. Indien het beroep gegrond wordt verklaard, wordt de kandidatuur van het betrokken lid direct in de kandidaatstellingsprocedure betrokken. Het lid wordt alsnog op de ontwerp-kandidatenlijst geplaatst of krijgt toegang tot de procedure waarin men zich kan aanmelden als tegenkandidaat.

Hoofdstuk 8 – Financiën

Artikel 8.1: Geldmiddelen

1. Contributies, giften, donaties, subsidies en andere inkomsten worden geïnd door het partijbureau onder verantwoordelijkheid van de penningmeester van het partijbestuur.
2. Het partijbestuur draagt jaarlijks zorg voor het opstellen van de begroting, uiterlijk in oktober van het jaar voorafgaande aan het begrotingsjaar. De begroting wordt op het eerst daaropvolgende congres ter goedkeuring aan het congres voorgelegd.
3. Het partijbureau houdt een registratie bij van giften aan de partij. Ten aanzien van het openbaar maken van ontvangen giften hanteert de partij de wettelijke voorschriften en grensbedragen. Bijdragen die de partij in een kalenderjaar van een gever heeft ontvangen en die in totaal onder de in de wet gestelde grens blijven, worden niet openbaar gemaakt.
4. Over het gevoerde financiële beleid legt het partijbestuur jaarlijks verantwoording af aan het congres aan de hand van een door de accountant goedgekeurde jaarrekening (art. 24 van de statuten).

Artikel 8.2: Afdelingen

1. Het partijbestuur stelt voor elke afdeling een jaarbudget beschikbaar.
2. In aanvulling op het jaarbudget kan een afdelingsbestuur extra budget aanvragen op basis van in te dienen projectbegrotingen. De directeur van het partijbureau beslist over toekenning van extra budget met inachtneming van het totale jaarbudget voor alle afdelingen gezamenlijk en rapporteert hierover aan het partijbestuur, conform art. 20, lid 3 van de statuten.
3. Over de verantwoording van het ontvangen jaarbudget en aanvullende projectbudgetten doet het afdelingsbestuur jaarlijks verslag aan de penningmeester van het partijbestuur.

Artikel 8.3: Reserveringen

1. Uit het eigen vermogen van de partij wordt een reservering aangehouden om zeker te stellen dat de partij aan haar verplichtingen kan voldoen. Het partijbestuur bepaalt de gewenste omvang van deze continuïteitsreserve.
2. De partij kent daarnaast een reservering voor toekomstige verkiezingscampagnes. De stand van deze bestemmingsreserve per einde boekjaar wordt jaarlijks aan het congres gepresenteerd als onderdeel van de jaarrekening.

Artikel 8.4: Schenkingsregeling

1. De partij kent een schenkingsregeling voor politieke vertegenwoordigers en bestuurders.
2. De schenkingsregeling maakt duidelijk wat er in financiële zin van de politieke vertegenwoordigers en bestuurders van de Partij voor de Dieren wordt verwacht.
3. De schenkingsregeling wordt door het congres vastgesteld op voorstel van het partijbestuur.

Hoofdstuk 9 – Verkiezingen

Artikel 9.1: Toepasselijkheid

1. Dit hoofdstuk is van toepassing op de verkiezingen van de gemeenteraden, de waterschapsbesturen, de Provinciale Staten, de Tweede Kamer, de Eerste Kamer en het Europees Parlement.

2. Voor de verantwoordelijkheden die in dit hoofdstuk zijn toegekend aan het afdelingsbestuur geldt dat, indien in een betreffende provincie geen afdeling is ingesteld, deze verantwoordelijkheden bij het partijbestuur liggen.
3. Voor de verkiezingen van de waterschapsbesturen geldt dat indien een waterschap in twee of meer provincies ligt, dan het afdelingsbestuur leidend is van de provincie waarbinnen de hoofdzetel van het waterschap ligt.

Artikel 9.2: Voorbereiding deelname verkiezingen

1. Het partijbestuur beslist over deelname van de partij aan verkiezingen.
2. Het partijbestuur is verantwoordelijk voor het geheel van activiteiten om deel te nemen aan de verkiezingen, zoals de kandidaatstellingsprocedure, het opstellen van een verkiezingsprogramma en het voeren van campagne.
3. Het partijbestuur stelt een planningsschema op voor de activiteiten in de aanloop naar de verkiezingen met de daarbij geldende termijnen en tijdstippen en publiceert dit uiterlijk twaalf maanden voor het congres waar de kandidatenlijst(en) worden vastgesteld. In geval van vervroegde verkiezingen mag van de hier gestelde publicatietermijn worden afgeweken.
4. Het planningsschema bevat in ieder geval:
 - a. de uiterste datum waarop de profielschets moet zijn gepubliceerd;
 - b. de uiterste datum waarop de leden zich kunnen aanmelden voor een plaats op de kandidatenlijst;
 - c. de datum waarop het congres het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst(en) vaststelt.

Artikel 9.3: Verkiezingsprogramma

1. Het partijbestuur is verantwoordelijk voor de totstandkoming van het ontwerpverkiezingsprogramma.
2. Het partijbestuur kan het opstellen van het ontwerpverkiezingsprogramma delegeren aan een programmacommissie die door het partijbestuur wordt samengesteld.
3. Het congres stelt het verkiezingsprogramma vast voor de verkiezingen van Tweede Kamer en Europees Parlement en een basisverkiezingsprogramma voor de verkiezingen van de Provinciale Staten, gemeenteraden en waterschapsbesturen.
4. Bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten, gemeenteraden en waterschapsbesturen is het betreffende afdelingsbestuur verantwoordelijk voor de totstandkoming van het ontwerp voor de regionale of lokale aanvulling van het basisverkiezingsprogramma. De regionale of lokale invulling van het basisverkiezingsprogramma wordt vastgesteld door het partijbestuur.

Artikel 9.4: Opstellen ontwerp kandidatenlijst

1. Het partijbestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de ontwerp kandidatenlijst(en).
2. Het partijbestuur kan het opstellen van een ontwerp kandidatenlijst delegeren aan een kandidatencommissie die door het partijbestuur wordt samengesteld.
3. Voor verkiezingen voor Provinciale Staten, gemeenteraden of waterschapsbesturen wordt de kandidatencommissie per provincie uitgebreid met een of meer leden uit de betreffende provincie. Op verzoek van het partijbestuur doet het betreffende afdelingsbestuur een voordracht voor deze regionale uitbreiding van de kandidatencommissie.
4. Het partijbestuur beschrijft in een opdracht aan de kandidatencommissie voor welke verkiezingen een ontwerp kandidatenlijst moet worden opgesteld en wat het gewenste tijdschema is. In de opdracht kunnen ook nadere eisen gesteld worden aan de samenstelling van de ontwerp kandidatenlijst, zoals met betrekking tot de diversiteit, regionale spreiding of de invulling van een of meerdere specifieke plaatsen op de lijst.
5. De kandidatencommissie doet haar werk volgens een door het partijbestuur opgesteld protocol. In dit protocol worden de werkwijze, vertrouwelijkheid, verslaglegging en woordvoering van de kandidatencommissie vastgelegd.

Artikel 9.5: Kandidaatstelling

1. Het partijbestuur stelt ten behoeve van de verkiezingen een profielschets op voor de te werven (kandidaat-)vertegenwoordigers. Deze profielschets wordt gepubliceerd uiterlijk op de datum die is opgenomen in het in art. 9.2, lid 3 genoemde planningsschema.

2. De profielschets bevat een advies over de gewenste samenstelling van de ontwerp kandidatenlijst en de eisen waaraan de afzonderlijke potentiële kandidaten moeten voldoen. In deze profielschets kan apart aandacht besteed worden aan de eisen die worden gesteld aan de lijsttrekker.
3. Leden van de partij kunnen zich als kandidaat aanmelden op het bij de publicatie van de profielschets vermelde contactadres. Zij overleggen daarbij een gemotiveerde sollicitatiebrief en andere informatie die bij de publicatie van de profielschets werd gevraagd. Deze aanmelding dient plaats te vinden uiterlijk op de uiterste aanmelddatum die is opgenomen in het in art. 9.2, lid 3 genoemde planningsschema.
4. Het partijbestuur of de kandidatencommissie kan een lid dat zich niet heeft aangemeld als kandidaat benaderen met het verzoek zich alsnog aan te melden. Hierop is de uiterste aanmelddatum die is opgenomen in het in art. 9.2, lid 3 genoemde planningsschema niet van toepassing.
5. Door of namens het partijbestuur kan aan een kandidaat een Verklaring Omtrent Gedrag worden gevraagd. Verder wordt van kandidaten verwacht dat zij de in art. 8.4, lid 1 genoemde schenkingsregeling voor politieke vertegenwoordigers en bestuurders onderschrijven.
6. Het partijbestuur kan een lid de toegang tot de kandidaatstellingsprocedure weigeren als dat lid duidelijk niet past in de vastgestelde profielschets of als te verwachten is dat het toelaten van deze kandidaat de partij schade zal toebrengen. Dit wordt het lid minstens vijf weken voor de vaststelling van de kandidatenlijst schriftelijk bericht. Hierbij wordt hem de beroepsmogelijkheid meegedeeld.
7. Wanneer een kandidaat niet (meer) wordt toegelaten tot de kandidaatstellingsprocedure, heeft deze het recht om binnen zeven dagen schriftelijk in beroep te gaan bij de commissie van beroep. Het instellen van beroep heeft geen opschortende werking inzake de werkzaamheden ten behoeve van het opstellen van de ontwerp kandidatenlijst.

Artikel 9.6: Ledenraadpleging lijsttrekker

1. Om een lijsttrekker aan te wijzen voor de Tweede Kamerverkiezingen kan het partijbestuur een ledenraadpleging houden. Deze ledenraadpleging wordt op een zodanig tijdstip gehouden dat de uitslag bekend is voordat de ontwerp kandidatenlijst wordt vastgesteld door het partijbestuur.
2. Kandidaat-lijsttrekkers zijn de leden die op de functie van lijsttrekker hebben gesolliciteerd en door het partijbestuur als voldoende geschikt zijn beoordeeld aan de hand van het lijsttrekkersprofiel.
3. De ledenraadpleging kan alleen doorgang vinden indien minstens twee kandidaten beschikbaar zijn die voldoende geschikt zijn. Indien meer dan drie kandidaten beschikbaar zijn die voldoende geschikt zijn, wordt de toelating tot de ledenraadpleging beperkt tot de drie meest geschikte kandidaten, dit naar het oordeel van het partijbestuur. Het partijbestuur kan een voorkeur voor een van de kandidaten uitspreken.
4. Indien een ledenraadpleging wordt gehouden met drie kandidaten wordt de uitslag bepaald door middel van een stemming waarbij de deelnemende leden een voorkeursvolgorde aangeven. Bij een dergelijke stemming dienen de deelnemende leden uit de beschikbare kandidaten een eerste voorkeur en een tweede voorkeur op te geven. Stemmen waarbij niet zowel een eerste als een tweede voorkeur is gegeven zijn ongeldig.
5. Bij het bepalen van de uitslag wordt eerst geteld hoeveel stemmen van eerste voorkeur elke kandidaat op zich heeft verenigd. Indien een kandidaat daarbij een meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen op zich heeft verenigd, is de kandidaat verkozen. Indien geen van de kandidaten bij het opmaken van de uitslag een meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen van eerste voorkeur op zich heeft verenigd, valt de kandidaat met de minste stemmen af. Voor de geldig uitgebrachte stemmen waarbij de voorkeurskandidaat afvalt, treedt de tweede voorkeur in de plaats van de eerste voorkeur. De kandidaat die in deze nieuwe situatie een meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen op zich heeft verenigd, is verkozen.
6. De ledenraadpleging heeft geen betekenis als het aantal geldig uitgebrachte stemmen minder is dan 25% van het aantal leden dat aan de ledenraadpleging kon deelnemen.
7. De kandidaat-lijsttrekker die op grond van de ledenraadpleging is verkozen is de beoogd lijsttrekker. De beoogd lijsttrekker wordt door het partijbestuur geplaatst op de eerste plaats van de ontwerp kandidatenlijst.
8. Het congres kan een andere kandidaat dan de beoogd lijsttrekker uitsluitend op de eerste plaats van de kandidatenlijst plaatsen indien deze minstens tweederde van de geldig uitgebrachte stemmen op zich verenigt.

Artikel 9.7: Publicatie ontwerp kandidatenlijst en procedure tegenkandidaten

1. De ontwerp kandidatenlijst wordt gepubliceerd uiterlijk vier weken voor het congres waar de kandidatenlijst wordt vastgesteld, dit conform art. 3.5, lid 2. Hierbij wordt ook de procedure voor aanmelding van tegenkandidaten gepubliceerd.
2. Als tegenkandidaat voor een bepaalde plaats op de kandidatenlijst kunnen zich aanmelden diegenen die op de ontwerp kandidatenlijst op een lagere plaats zijn voorgesteld en diegenen die niet op de ontwerp lijst staan, maar zich wel als kandidaat hebben aangemeld binnen de kandidaatstellingsprocedure en de toegang tot de kandidaatstellingsprocedure niet is geweigerd.

Artikel 9.8: Vaststelling kandidatenlijst

1. Het congres stelt de kandidatenlijst(en) vast. Bij de vaststelling van een kandidatenlijst wordt per plaats gestemd, te beginnen met de eerste plaats.
2. Voor een plaats zijn kandidaat degene die op de ontwerp kandidatenlijst voor deze plaats wordt voorgesteld en degenen die zich volgens de procedure als tegenkandidaten hebben aangemeld. Indien er voor een plaats op de kandidatenlijst geen tegenkandidaten zijn, wordt de voor die plaats voorgestelde kandidaat verkozen verklaard.
3. Bij twee of meer kandidaten voor één plaats vindt schriftelijke stemming plaats. Indien een tegenkandidaat verkozen wordt verklaard, schuiven de voor de betrokken plaats op de ontwerp lijst voorgestelde kandidaat en de daarop volgende kandidaten op naar de telkens volgende lagere plaats op de ontwerp lijst.
4. Het congres kan voordat een kandidaat door het congres op een plaats is gezet een kandidaat de kandidatuur ontnemen. Over een dergelijk voorstel wordt schriftelijk gestemd.

Hoofdstuk 10 – Verenigbaarheid functies

Artikel 10.1: Regeling verenigbaarheid functies

1. Naast de wettelijke regels inzake de verenigbaarheid van politieke functies, hanteert de Partij voor de Dieren aanvullende regels.
2. De aanvullende regels staan vermeld en toegelicht in de regeling verenigbaarheid functies. Deze regeling is opgenomen als bijlage bij het huishoudelijk reglement.

Artikel 10.2: Functiecombinaties

1. Onderdeel van de regeling verenigbaarheid functies is een tabel waarin mogelijke functiecombinaties zijn ingedeeld in één van de volgende categorieën: niet toegestane combinatie, ongewenste combinatie, mogelijke combinatie, gewenste combinatie en niet van toepassing.
2. Niet toegestaan zijn functiecombinaties welke volgens de wet zijn verboden of welke in de statuten of elders in het huishoudelijk reglement als onverenigbaar zijn aangemerkt. Het is niet toegestaan hierop een uitzondering te maken.
3. Aangemerkt als ongewenst zijn combinaties van functies die bezwaarlijk door dezelfde persoon vervuld kunnen worden. Bij gegronde redenen kan hierop een uitzondering worden gemaakt, waarbij alsdan artikel 10.3, derde en vierde lid, van toepassing is.
4. Aangemerkt als mogelijk zijn functiecombinaties waarvoor op voorhand geen overwegende bezwaren van toepassing zijn. Wel geldt in deze categorie het uitgangspunt dat het de voorkeur verdient zoveel mogelijk leden bij de partij te betrekken en taken en verantwoordelijkheden te spreiden.
5. Aangemerkt als gewenst zijn functiecombinaties waarvoor een meerwaarde is gelegen in het combineren van deze functies in één persoon.

Artikel 10.3: Naleving

1. Het partijbestuur en de afdelingsbesturen zijn binnen hun werkgebied verantwoordelijk voor de naleving van de regeling verenigbaarheid functies.
2. Afdelingsbesturen kunnen het partijbestuur om advies vragen inzake de toepassing van de regeling.

3. Indien een afdelingsbestuur afwijkt van de regeling verenigbaarheid functies, door functies die in de regeling als ongewenste combinatie staan vermeld toch te combineren, legt het dit besluit ter goedkeuring voor aan het partijbestuur en maakt het daarvan melding op de eerstvolgende afdelingsvergadering.
4. Indien het partijbestuur afwijkt van de regeling verenigbaarheid functies, door functies die in de regeling als ongewenste combinaties staan vermeld toch te combineren, maakt het daarvan melding op het eerstvolgende congres.

Bijlagen

1. Schenkingsregeling voor politieke vertegenwoordigers en bestuurders
2. Regeling verenigbaarheid functies

Bijlage 1 - Schenkingsregeling voor politieke vertegenwoordigers en bestuurders

Zoals vastgesteld op het congres van zondag 24 november 2013 te Doorn en aangepast op het congres van zondag 3 juni te Doorn.

1. Geldigheid

De schenkingsregeling van de Partij voor de Dieren geldt voor politieke vertegenwoordigers en bestuurders.

2. Schenking

De hoogte van de schenking is gerelateerd aan de wettelijk vastgestelde bruto maandelijkse vergoeding voor de vertegenwoordigende of bestuurlijke arbeid en wordt als volgt vastgesteld:

- a. Over de eerste €500 van de maandelijkse vergoeding bedraagt de schenking 0%;
- b. Over het deel van de maandelijkse vergoeding tussen €500 en €1000 per maand bedraagt de schenking 5%;
- c. Over het deel van de maandelijkse vergoeding tussen €1000 en €2500 per maand bedraagt de schenking 10%;
- d. Over het deel van de maandelijkse vergoeding tussen €2500 en €4000 per maand bedraagt de schenking 15%;
- e. Over het meerdere van de maandelijkse vergoeding boven €4000 per maand bedraagt de schenking 20%.

3. Vrijstelling

Er kunnen redenen zijn om (gedeeltelijke) vrijstelling van schenking aan te vragen. Hierbij gelden de volgende criteria.

- a. Er is een vrijstellingsgrens. Als het totaal bruto inkomen van de betreffende volksvertegenwoordiger of bestuurder niet hoger is dan de maximale raadsvergoeding in de grootste gemeente kan vrijstelling worden verkregen.
- b. Als het bruto inkomen na aftrek van de schenking onder de onder a genoemde grens komt, kan (gedeeltelijke) vrijstelling worden verkregen.
- c. In bijzondere gevallen kan gedeeltelijke of gehele vrijstelling van de schenking worden verkregen, zulks ter beoordeling van het partijbestuur.

Vrijstellingen worden per kalenderjaar verstrekt en dienen per kalenderjaar te worden aangevraagd bij het partijbureau.

Bijlage 2 - Regeling verenigbaarheid functies

Zoals vastgesteld op het congres van zondag 27 november 2011 te Doorn en aangepast op het congres van zondag 3 juni 2018 te Doorn.

1. Inleiding

De Partij voor de Dieren streeft naar een actieve basis. Een belangrijk uitgangspunt voor het beoordelen van het verenigen van twee of meer functies in één persoon is dat het de voorkeur verdient zoveel mogelijk leden actief bij de Partij voor de Dieren te betrekken om de taken en verantwoordelijkheden te delen. Kennis en ervaring worden zo optimaal gespreid.

In de praktijk blijkt echter dat geschikte beschikbare kandidaten voor het invullen van bestuurlijke, politieke en andere functies vaak schaars zijn. Dit is een belangrijke factor die de cumulatie van functies in de hand werkt. De cumulatie van functies is door de betrokkenen vaak niet gezocht. Er wordt een beroep op hen gedaan, omdat er geen andere geschikte kandidaten beschikbaar waren.

In een aantal gevallen is het duidelijk dat twee functies niet bij dezelfde persoon thuis horen. In andere gevallen is het combineren van functies functioneel juist gewenst. Het is van belang om ongewenste functiecombinaties te voorkomen, maar tegelijkertijd moet worden voorkomen dat de indruk ontstaat dat het combineren van twee of meer functies in één persoon altijd een probleem zou zijn. Duidelijke richtlijnen zijn daarom nuttig en nodig.

2. Indeling in categorieën

In deze regeling delen we mogelijke functiecombinaties in volgens vijf categorieën:

1. Niet toegestane combinaties (N)
2. Ongewenste combinaties (O)
3. Mogelijke combinaties (M)
4. Gewenste combinaties (G)
5. Niet van toepassing (-)

2.1 Niet toegestaan

Een aantal combinaties van functies zijn bij wet verboden, en een aantal functies zijn onverenigbaar volgens de statuten of reglementen van de partij. Deze functiecombinaties zijn niet toegestaan. Hierop zijn geen uitzonderingen mogelijk.

Wettelijke regels bepalen dat de volgende combinaties niet zijn toegestaan:

- Een lid van de Staten-Generaal kan slechts lid zijn van één van beide kamers (Art. 57 Grondwet);
- Een lid van het Waterschap mag niet ook lid zijn van de Provinciale Staten (Art. 31 Waterschapswet).

Onze statuten en reglementen bepalen dat:

- Het lidmaatschap van het partijbestuur is niet te verenigen met het lidmaatschap van een afdelingsbestuur, of van de commissie van beroep (Art. 7, statuten);
- Leden van het partijbestuur kunnen geen lid zijn van het college van advies (Art. 12, statuten);
- Het lidmaatschap van de commissie van beroep is onverenigbaar met een betaalde functie binnen de partij (Art. 7.2, HHR).

2.2 Ongewenst

Er kunnen verschillende redenen zijn waarom bepaalde functiecombinaties ongewenst zijn.

Een eerste reden is een combinatie van twee functies die samen een zware belasting geven. Hierbij moet in ogenschouw genomen worden dat de beide functies naar behoren vervuld kunnen worden, zonder dat dit leidt tot overbelasting van betrokkene. Een voorbeeld hiervan is de combinatie van Tweede Kamerlid en Provinciale Statenlid.

Een tweede reden is een gereede kans op een botsing van belangen, als men vanuit verschillende organen met hetzelfde onderwerp bezig is, maar vanuit een andere verantwoordelijkheid. Dit zou zich bijvoorbeeld voordoen als een medewerker van het partijbureau daarnaast lid van een afdelingsbestuur zou worden.

Een derde reden is een functiecombinatie waardoor een 'hiërarchische sandwich' ontstaat, waarbij men vanuit de ene verantwoordelijkheid toezicht houdt op een bepaald orgaan of persoon maar in de andere functie ondergeschikt is aan datzelfde orgaan of diezelfde persoon. Dit doet zich bijvoorbeeld voor in de combinatie afdelingsbestuurder en fractiemedewerker van een lokale fractie.

Een combinatie van functies die is aangemerkt als ongewenst zal zo min mogelijk moeten voorkomen, maar uitzonderingen zijn mogelijk als daar gegronde redenen voor zijn. Een besluit om een als ongewenst aangemerkte functiecombinatie wel toe te staan moet worden genomen of goedgekeurd door het partijbestuur.

Coulance met bovenstaande regel kan worden betracht indien op voorhand duidelijk is dat de 'ongewenste' combinatie van functies slechts beperkte tijd zal bestaan, zulks ter beoordeling van het partijbestuur. Dit doet zich bijvoorbeeld voor indien de zittingstermijn van één van de te combineren functies binnen enkele maanden afloopt.

2.3 Mogelijk

Aangemerkt als mogelijk zijn combinaties van functies waarvoor de bovengenoemde bezwaren slechts in beperkte mate gelden, of waarvoor op voorhand niet kan worden vastgesteld of de betreffende bezwaren van toepassing zijn.

Een voorbeeld voor het eerste geval (beperkte mate) is de combinatie van afdelingsbestuurslid en lid van de Provinciale Staten. Aangezien het afdelingsbestuur een rol heeft in het beoordelen van het gevoerde beleid van de PS fractie, zit hier een lichte mate van verschil in verantwoordelijkheden. Echter, als de betrokkenen zich hiervan voldoende bewust zijn, is het eenvoudig om een werkelijke botsing van belangen te vermijden. En vóór deze combinatie spreekt dat een Statenlid in het afdelingsbestuur zorgt voor een goede directe afstemming tussen de provinciale politiek en de politieke acties georganiseerd door de afdeling.

Een voorbeeld van het tweede geval (op voorhand niet vast te stellen) is de combinatie van lid van de Provinciale Staten en lid van de kandidatencommissie. Een PS lid kan prima deelnemen in de kandidatencommissie voor verschillende verkiezingen, alleen niet in de kandidatencommissie voor de PS verkiezingen in de eigen provincie. En als het betreffende PS lid geen volgende termijn ambieert, is er ook dan geen botsing van belangen en kan het lid zitting nemen in de kandidatencommissie voor de PS van de eigen provincie.

Een combinatie van functies die is aangeduid als mogelijk is toegestaan als de betreffende concrete situatie geen aanleiding geeft voor het tegendeel. Wel geldt voor afwegingen in deze categorie uitdrukkelijk dat moet worden meegewogen dat het de voorkeur verdient zoveel mogelijk leden actief bij de Partij voor de Dieren te betrekken om de taken en verantwoordelijkheden te delen.

2.4 Gewenst

Gewenst zijn functiecombinaties waarin een duidelijke meerwaarde aanwezig is in het combineren van die functies in één persoon.

In het bijzonder voor het invullen van het college van advies, de commissie van beroep en de verschillende kandidatencommissies wordt uitdrukkelijk ook een beroep gedaan op leden die al actief zijn in de partij.

3. Functiecombinaties

Hier volgt in grote lijnen een overzicht van wat gewenste, mogelijke en ongewenste combinaties zijn. Het hele overzicht staat in het schema in hoofdstuk 4.

Het schema leent zich niet goed om ook de wenselijkheid van familiebanden er in op te nemen. Enkele richtlijnen voor familiebanden binnen de partij staan in paragraaf 3.9.

3.1 Combinatie van politieke en bestuurlijke functie op hetzelfde niveau

Besturen dragen een verantwoordelijkheid in kandidaatstellingsprocedures en monitoren hiervoor o.a. het functioneren van fracties tussen verkiezingen. Daarom zit er een bepaalde mate van verschil in verantwoordelijkheden tussen politiek en bestuurlijke functies op hetzelfde niveau. Aan de andere kant zijn er ook aanwijsbare voordelen aan deze combinatie van functies omdat zo de relevante politieke ervaring wordt ingebracht in het betreffende bestuur. Deze functiecombinaties zijn mogelijk.

Gezien de zwaarte van de functie van Tweede Kamerlid en Europarlementslid kan een combinatie met een partijbestuurslidmaatschap een zware belasting blijken. Om deze reden is in dit geval terughoudendheid geboden.

3.2 Combinatie van lokale politieke functie en lidmaatschap partijbestuur

Het kan nuttig zijn dat ervaring in de lokale politiek wordt ingebracht in het partijbestuur. Daarom is dit een gewenste combinatie. Echter, het is ook van belang dat het partijbestuur voldoende los staat van het politieke bedrijf, zodat het vanuit eigen verantwoordelijkheid kan werken. Het is daarom af te raden dat het partijbestuur voor een substantieel deel uit politieke functionarissen bestaat.

3.3 Combinatie van landelijke/Europese politieke functie en lidmaatschap afdelingsbestuur

Gezien de zwaarte van de functie van Tweede Kamerlid en Europarlementslid is een combinatie met een lidmaatschap van een afdelingsbestuur een zware belasting. Terughoudendheid is hier geboden.

Qua tijdsbeslag laat de functie van Eerste Kamerlid een combinatie met het lidmaatschap van een afdelingsbestuur wel toe.

3.4 Combinatie van landelijke politieke functie en lokale politieke functie

Gezien de zwaarte van de functie van Tweede Kamerlid en Europarlementslid is een combinatie met een WS, GR, PS of EK lidmaatschap ongewenst.

De functie van Eerste Kamerlid laat een combinatie met een WS, GR of PS lidmaatschap qua tijdsbeslag wel toe. Ook een botsing van belangen zal bij deze combinatie niet snel voorkomen.

3.5 Combinatie van meerdere lokale politieke functies

Gezien de mogelijke verstrengeling van de belangen van de verschillende bestuurlijke niveaus is terughoudendheid hier geboden. Om deze reden heeft de wetgever de combinatie van Statenlid en waterschapbestuurder verboden.

Aan de andere kant constateren we dat we soms onvoldoende beschikbare geschikte kandidaten hebben in een regio. Daarom willen we de mogelijkheid voor cumulatie van politieke functies wel open houden. De combinatie van lokale politieke functies is daarom mogelijk, uitgezonderd de combinaties die bij wet verboden zijn.

3.6 Combinatie van meerdere bestuurlijke functies

De combinatie van het lidmaatschap partijbestuur en het lidmaatschap van een afdelingsbestuur is statutair niet toegestaan.

Terughoudendheid is geboden voor de combinatie van lid partijbestuur en een bestuursfunctie van de NGPF of PINK!, omdat het partijbestuur besluit over de aanduiding van deze organisaties als haar politiek-wetenschappelijk instituut, respectievelijk haar politieke jongerenorganisatie, en daarmee indirect besluit over de subsidie van de NGPF en PINK!. Deze functiecombinaties zijn aangemerkt als ongewenst.

3.7 Combinatie van lidmaatschap partijbestuur en lidmaatschap van een andere politieke partij

Aangemerkt als onmogelijk is het lidmaatschap van het partijbestuur en het lidmaatschap van enige andere landelijke politieke partij. De statuten sluiten deze combinatie uit (hoofdstuk 3, artikel 7, lid 3).

3.8 Combinatie van lidmaatschap afdelingsbestuur en lidmaatschap van een andere politieke partij

Volgens het HHR, artikel 6.1, lid 3, is het lidmaatschap van het afdelingsbestuur onverenigbaar met het lidmaatschap van enige andere politieke partij. Deze combinatie wordt dan ook aangemerkt als onmogelijk.

3.9 Combinatie van een politieke functie en het lidmaatschap van een andere politieke partij

Een volksvertegenwoordiger voor de Partij voor de Dieren die tegelijkertijd lid is van een andere politieke partij, zal moeite hebben om geloofwaardig en betrouwbaar over te komen. Daarom is de combinatie van een politieke functie en het lidmaatschap van enige andere politieke partij ongewenst.

3.10 Medewerkers

Het is ongewenst dat medewerkers van het partijbureau en van de TK/EK/EP fracties lid zijn van het partijbestuur, want daarmee zouden ze op een bepaalde manier weer 'boven' hun leidinggevende komen te staan, met alle complicaties van dien.

Voor partijbureau-medewerkers geldt ook het lidmaatschap van een afdelingsbestuur als ongewenst, omdat ze anders gemakkelijk in een belangenconflict kunnen komen. Medewerkers van het partijbureau ressorteren onder het partijbestuur, zij voeren het beleid uit. Het is ongewenst dat zij als afdelingsbestuurder in een andere verhouding ten opzichte van het partijbestuur komen te staan.

Een combinatie van medewerker partijbureau met een lidmaatschap in PS, GR of WS is wel mogelijk, omdat medewerkers zo een uitstekende feeling houden met de praktijk.

Voor betaalde fractiemedewerkers geldt dat zij geen zitting mogen hebben in besturen en gekozen politieke functies op hetzelfde niveau in hetzelfde werkgebied. Deze combinaties zijn aangemerkt als mogelijk, omdat het in het schema niet valt af te leiden of er sprake is van hetzelfde niveau of werkgebied (bijvoorbeeld: een gemeenteraadslid, kan niet medewerker zijn van de eigen fractie, maar eventueel wel fractiemedewerker in een andere gemeente).

Voor alle betaalde medewerkers binnen de partij, waaronder het partijbureau en de Europese, landelijke en lokale fracties, geldt dat zij wel lid kunnen zijn van een andere politieke partij, maar zij kunnen zich niet actief inzetten voor een andere politieke partij.

3.11 Combinatie van actief lidmaatschap van de Partij voor de Dieren en van een andere politieke partij

Leden die zich actief inzetten voor de partij en zich als lid van de partij naar derden presenteren, kunnen wel lid zijn van een andere politieke partij, maar zij kunnen zich niet actief inzetten voor een andere politieke partij. Dit zou de geloofwaardigheid van het lid en daarmee van de partij kunnen schaden.

3.12 Kandidatencommissies

Kandidatencommissies voor kandidatenlijsten voor verkiezingen brengen advies uit aan het partijbestuur. Er mogen geen mensen aan de kandidatencommissie deelnemen die zelf op een verkiesbare plaats op de betreffende kandidatenlijst willen staan. Een uitzondering hierop kan worden gemaakt voor de lijsttrekker, indien de kandidatuur voor deze positie al door het partijbestuur is vastgesteld voorafgaand aan de verdere selectieprocedure.

Om ook mensen met relevante politieke ervaring in de kandidatencommissie te hebben, kan een beroep worden gedaan op politici uit andere gremia, bijvoorbeeld een Statenlid dat deelneemt aan de kandidatencommissie voor een andere provincie of voor een gemeenteraad. Ook zittende politici die geen herverkiezing ambiëren kunnen plaatsnemen in de kandidatencommissie.

Fractiemedewerkers mogen geen deel uitmaken van de kandidatencommissie voor de kandidaten van hun fractie voor een volgende periode, omdat ze dan hun eigen werkgever zouden kiezen.

3.13 Familie

Als familieleden merken we aan familieleden tot en met de 2^e graad en gehuwde of ongehuwde partners. Een goed uitgangspunt is terughoudend te zijn met familieleden in hetzelfde bestuur of in dezelfde fractie. Dit moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Ook moet worden voorkomen dat familieleden in een werkgever / werknemer verhouding komen te staan.

Een uitzondering op dit uitgangspunt kan zijn om twee familieleden aan te nemen als medewerkers van een fractie of het partijbureau. Het is de verantwoordelijkheid van de werkgever om te beoordelen of deze combinatie wenselijk is.

Voor alle gevallen waar het om andere functies gaat, maar waar door familiebanden een botsing van belangen kan ontstaan, wordt het oordeel overgelaten aan het desbetreffende bestuur en de ledenvergadering.

4. Schema verenigbaarheid functies Partij voor de Dieren

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
	Lid Waterschap	Lid Gemeenteraad	Fractiemedewerker GR	Lid Provinciale Staten	Fractievoelger/Commissielid PS	Fractiemedewerker PS	Lid Tweede Kamer	Lid Eerste Kamer	Lid Europees Parlement	Fractiemedewerker TK/EK/EP	Lid partijbestuur	Lid afdelingsbestuur	Directeur partijbureau	Medewerker partijbureau	Lid college van advies	Lid commissie van beroep	Lid kandidatencommissie	Lid bestuur NGPF	Directeur NGPF	Medewerker NGPF	Lid bestuur PINK!	
1 Lid Waterschap																						
2 Lid Gemeenteraad	M																					
3 Fractiemedewerker GR	M	M																				
4 Lid Provinciale Staten	N	M	M																			
5 Fractievoelger/Commissielid PS	M	M	M	-																		
6 Fractiemedewerker PS	M	M	M	M	M																	
7 Lid Tweede Kamer	O	O	O	O	O	O																
8 Lid Eerste Kamer	M	M	M	M	M	M	N															
9 Lid Europees Parlement	O	O	O	O	O	O	O	O														
10 Fractiemedewerker TK/EK/EP	M	M	M	M	M	M	O	M	O													
11 Lid partijbestuur	G	G	M	G	M	M	M	M	M	O												
12 Lid afdelingsbestuur	M	M	O	M	M	O	M	M	M	M	N											
13 Directeur partijbureau	M	M	O	M	M	O	O	M	O	O	O	O										
14 Medewerker partijbureau	M	M	M	M	M	M	O	M	O	M	O	O	-									
15 Lid college van advies	G	G	G	G	G	G	M	G	M	M	N	G	O	O								
16 Lid commissie van beroep	G	G	O	G	G	O	M	M	M	O	N	G	N	N	G							
17 Lid kandidatencommissie	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	G	G	G	G	G	M						
18 Lid bestuur NGPF	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	O	M	M	M	G	O	G					
19 Directeur NGPF	M	M	M	M	M	M	O	M	O	M	O	M	O	M	M	O	G	O				
20 Medewerker NGPF	M	M	M	M	M	M	O	M	O	M	O	M	O	M	G	O	G	O	-			
21 Lid bestuur PINK!	M	M	M	M	M	M	O	M	O	M	O	M	M	M	M	G	G	M	M	M		